

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és esztörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kőmiratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

A rák jegyében.

Megyünk, megyünk, haladunk is az 1906. évtől számítandó új alkotmányos korszakban, a nemzeti kormány uralma alatt, csak hogy — hátrafelé. Mintha csak 50—60 esztendővel vetett volna bennünket hátrább az alkotmányválság diadalmos leküzdése, úgy belejutott Magyarország a — rák jegyében.

Ha vak és süket volt e részben eddig az országos közvélemény, most már nem is szükséges többé látni és hallania, hiszen *éresheljük* torkunkon a reakció fojtogató kezét, mely azok soraiból nyúlik ki ellenünk, akikben sokan bizakodtunk.

Országos megdöbbenés fogadhatta méltán a képviselőházban, a földmívelési tárca tárgyalásának utolsó napjai alatt történt dolgokat. Az emberek, legyenek bármilyen mámorosak, kezdenek magukhoz térni a kábultságból s ijedezve látják, hogy a legvadabb, a legféltelenebb reakció forratagába kerültek. A magyar vezényszó délibábját hajszolták s belevitték őket a latifundiosus, középkorból való poli-

tika örvényeibe. Ezt a minden ízében reakciós politikát, ha csak végképen le nem akarunk mondani a nemzet jövőjéről, minden áron le kell törni. M i n d e n á r o n, még a mai osztályalkotmányának az összeomlása árán is. Eleinte úgy lépett fel ez a latifundiosus, reakciós politika, mint a merkantil szellem ostromozója; aztán az egyházpolitikai törvények revíziójának szegődött harcosává; majd a nemzeti jelszavak vesszőparipáját lovagolva, belekergette a hiszékeny közvéleményt a magyar vezényszó követelésébe, a királyi hatalom megtámadásába, az alkotmányválság szörnyű kockázataiba. Mind új és új alakot öltött, de célja egy maradt: letiporni a szabadelvű és demokratikus szellemet s a nagyurak kezére játszani az országos állami közhatalmat. Beleköttöttek a királyba s mikor a korona a népmilliók felé fordult, beleköttöttek a népmilliókba is. Felítették egy kártyára mindenüket, a kártyás jelszavával, hogy vagy elpusztulnak, vagy korlátlan urai lesznek az országnak.

A nyaktörő játék nekik kedvezett. A nemzetnek nem hoztak ugyan semmi vívmányt, de az ország az öökbe

hullott. A képviselőházban nincsen ellenük, a törvényhatóságokat meg-rakták őrszemekkel, a sajtó nagy része maga pártjuknak egy embere, Lengyel Zoltán írta meg róla, hogy „egfuzetik, hadd dadáljon úgy, ahogy nekik kedves a tánc.

Persze, hogy így most már semmi szükség nincs tovább az alakoskodásra. Bemutakozhatnak olyanokul, amilyenekül őket az isten megteremtette. Nem kell ürügy, nem kell jelszó, nem kell taktikázás többé. Nyíltan állhatnak a belekábult közvélemény elé s vallhatják a rák jegyében fogant igaz elvüket, hogy szerintük a magyar állam és nép csak azért van a világon, hogy néma engedelmességgel viselje a hitbizományok korlátlan uralmát.

Tíz év előtt, a millenium ünnepségei közben egyikük az országos gazdaggyűlésen elszólta magát, hogy: „a paraszt arra való csupán, hogy dolgozzon és mindig csak dolgozzon s végtére megdögölgjön.“ A társak ijedten szóltak rá, hogy fogja be a száját, mert korán van ezt az ő státuscikkét eldölni. Ma aztán nem titkolják többé a — titkukat.

A magyar törvényhozásban hir-

TÁRCA.

Őszszel, tavaszszal.

Írta: Szabó Ferenc.

Az őszi verőfény, mely félig eltemetett édes emlékekkel és a még nyíló marman-csok illatával van tele, gyakran kicsal a szabadba, a buckák, a délibábok, a terebélyes nyárfák világába. Itt a városban ugyancsak furesán vagyunk a szabaddal: nálunk a tenyérnyi udvaron büslakodó leander, a téglakockák közt sarjadó fűszál, az utcák évenként csontvázzá nyírt akácai képviselik a természetet; ehhez a magas hízetőkre boruló por, füst, örökszürkeség szolgálhatja az égboltot.

Tehát megyek, megyek a szabadba, mely nem a megszokott, édes a fenségesen zord hegyvilág; de szabad természet ez is. Az őszi nap csodálatos pompával bujdosik

felette. A szem addig láthat el rajta, ameddig akar. Félig ismeretlen kövér növények tarkálnak szanaszét. A nyárfák ezüstös lomb jusat, amelyben sok a sarga, melán rizogát jak minden kis szállóban. A magasban egy-egy kialtózó madarcsapat nyíllal kereszül; olyan tiszta, fényes a magas, hogy egyenként meg lehetne számitani őket, ha olyan csölla-gyorsan nem repülének. Itt-ott méla kolompolas hangzik, egy-egy kutyaugatástól kísérve s úgy estenden erre leng valamely tavoli harangszó.

Sokszor olyan ismerős e táj: ha leikem szomjuhozza a multat. Iyenkor régi édes emlékek szállnak meg s a méla kabulatban hegyet latok a pusztá rónán s a hegyen hatalmas erdőst, melyben Balika, a rettenetes rablóvezér lakott. Néha magam is gyermek vagyok s egy-egy gyöngyvirágrét kapaszkodva maszom a hegyoldalt . . . Ismerős fiúk, leányok jönnek szembe, akik mosolyogva haladnak el mellettem. Ugy varom,

hogy megszólítsanak; de csak mosolyogni tudnak . . . Egyszer nagyot dobban a szívem: a kővénybokrok közt megpillantom a boltos Mitit: az első ideált. De nini, rózsababos ruhaja, ahogy megy, fennakad a bokrokon. Hogy szaladok, hogy szaladok, hogy segítségére legyek. De mire odaérnék, ő már kiszakította ruháját az agak közül s csak egy piros csik maradt a bokrok hegyén. Titokban szent amuletként rejtem el e csikot, mint — akkor . . . Mikor volt ez, én istenem!

A tavaly őszzel rosszul éreztem magam. Valami névtelen banat ereszkedett ram, afféle félig fájdalom, félig sovargas, amelynek teljesülését nem is varja, tán nem is ohajítja az ember. Hadd maradjon meg édesfűj, el nem sirt, ki nem beszélt élet-tehernek. Egy orvoszere van csupán: a magány. Kimentem tehát nap-nap után a szabadba. Utam a topolya-soron vitt végig; itt szalás fak hintenek alá arnyeket s a homokos föld-

Tüdőbetegségek, influenza, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emell az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, vildákat, éjjeli izszadást.

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerhá-ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

dette a napobnan egy párthívük, hogy a parasztnak ezentúl csak az egyik fia örökölhessen földet, a többi — ha jobbat nem tud, — menjen cselédnek vagy aratónak s ha nem éri be a munkabérrel, hát menjen világgá. Hát persze, hogy nagyon megtapsolták ezt a bátor harcosát a reakciónak. Ugy tinnepelték, mint aki valami régóta lappangó nemzeti ősigazságot mer nyíltan hirdetni.

Igaz, a Ház folyosóján néhányan a függetlenségi párt régi gárdájából nekitámadtak a rák jegyében mozgó bátor szónoknak, hogy az általa valótlan eszmék hirdetésével megrendíti a függetlenségi párt demokrata voltába vetett közbizalmat; de a reakciónak had nem hagyta magát. Az úr pokolban is úr. A nagybirtoké most minden hatalom, hát miért áruljanak továbbra is zsákbán macskát.

Akik ezt legerőteljesebben haragították, ezek között volt Lázár Pál műegyetemi tanár is. Neki ugyan nem szakmája a földmivelés, de azért ő jobban tudja még Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél is, hogy mit követel a fajnagyar birtokpolitika; azt nevezetesen, hogy idegen ember többé itten földet ne vásároljon s hogy a magyar ember a hazájáért és a fajtajáért meg a reakción is vállalja.

Egyre azonban talán jó volt ez a leplezetlen, rákjegyű beszéd; arra, hogy leszedje a magyar közvélemény szeméről a hályogot; arra, hogy belassuk végre, mit várhatunk a nemzeti uralomtól. Ha a jobbágyfelszabadító Kossuth Lajos politikai örökösé gyanánt szereplő függetlenségi pártunk ilyen cifrán fest a demokráciájára, akkor nem nehéz elképzelni, hány zsákkal telik a szabadelvű demokráciából az alkotmánypártnál és a néppártnál. Szó-

morú igazság, de mégis igazság az, hogy Magyarországon nem a 20-ik század szabad szelleme, hanem a társadalmi, gazdasági, felekezeti és politikai reakció jutott uralomra s hogy ez uralom alatt megyünk, megyünk, haladunk is, de nem előre, hanem rák módjára, hátrafelé.

Csoda-e, hogy a reakció ilyen leplezetlen harsonájára, amilyen a Baross Jánosé volt, egy demokrata érzésű képviselő a folyosón elkeseredésében kifakadt, hogy: miért nem állítják mindjárt vissza a derest?

Hát kell ezt kérdezni? Hiszen készül már a kivételes törvények tervezeteinek egész sorozata. Lesz sztrájk-törvény, szájkosártörvény, sőt olyan paragrafus is, melynek alapján szörmentében lehessen megsemmisíteni a hatalomnak nem tetsző mandátumokat. Mi egyéb ez, mint modern formába bujtatott deres?

Igy megyünk, csak megyünk és haladunk mi szépen hátrafelé, — a rák jegyében.

A kisbirtok. Az amerikai egyesült államokat kivéve, ahol nemrég tette azt a büszke kijelentést a közársaság elnöke, hogy az államok lakosságának vagyona eddig nem ismert nagy mértékben gyarapodik, más országban alig van foglalkozás, amelynek baja, panaszja, megélhetési kérdései nem volna. Még a gazdag ánglus is sok istencsapásával küzd; hol a kereskedelmével, hol az iparával, hol a földművelésügyével van baja s az egyesült ángol királyság ir lakosága ma is csak abban a szomorú helyzetben van, mint volt a féni-mozgalmak idejében.

Hát akkor mi mit szólunk, elhagytak, akik mindannyian a bérces hazában országos drágaság terhe alatt nyögnek s

ahol alig van ember, akiknek a megélhetése dolgában ne lenne megjegyzése, panasza, akár jajgató zokszava is.

Most, hogy az országgyűlés a földmivelésügyi tarcá költségvetését tárgyalta, ennek az igazán országos ügynek a panaszai, a jajjai hallatszottak napokon át. Kétségtelen, hogy amiként nem mind arany, ami fénylik, akként nem minden panasz olyan égbekialtó, ha jobban utána néznek és meglátásznak az okok, hogy a vélt sérelmes állapot vagy intézkedés miért történt. Mert gyakran történi azért is, hogy még sérelmesebb állapotnak vegye elejét, amíg gyökeres javítás alá kerülhet a dolog.

Hat ilyen gyökeres javítás alá kell, hogy kerüljön a földmivelésügyi paraszok régi tengeri kigyója, a kataszteri födbecslések bűne és vétke, amely födbecslésekről nyilvánvaló, hogy a valósághoz és az igazsághoz annyit köztök sincs, mint volt valaha Makónak Jeruzsálemhez. Ez a panasz nem új; sőt nagyon is régi és jó ideje, hangoztatják szónoklatokban, a sajtóban és az országgyűlésen egyaránt. Együttal ez a föld népe elkeseredésének egyik oka is. Egyik oka — a sok közül. A panasz az, hogy a kataszteri födbecslés a nagybirtokosnak kedvez, a kisbirtok ellen pedig súlyos és kegyetlen mértéket alkalmaz. Ez olyan mulatság, hogy a nagybirtokosoknak a termőföldje harmadosztályúra van például kiosztva, a közvetlen szomszédos tanyái ember pedig két lépés távolságra tőle első osztályúra.

Szinte az országban sokféle van ez így, bár, hála Istennek, nem mindenütt. De éppen a földmivelési tarcá költségvetésének tárgyalása során panaszolta egy képviselő, hogy Baranyában a hercegi földje az ötödik-hatodik földadó-osztályába vannak sorozva, a parasztbirtokosoké meg az elsőbe. Ez fizeshet, — gondolták a lelkiismeretlen osztályozók annak idején. De hat ez annak idején történt, negyed évszázad előtt és még

re fektetett deszkapallók pótolják a köveket. A vége felé csinos kőház szabta meg a szegényes utcát. Itt lakott öreg Balázs Ilés, a paprika-malmos.

Egy nap gyászos emberek vették körül a házat; a vén haragok szomorúan sirtak; cifra ruhás papok énekeltek s egy fehéres gyermek szigorúan lobogta a füstölőt. Ekkor láttam először Balázs Ilést: olyan volt, mint egy villamutott; még csak nem is tudott sírni. Nem kellett tolmácsolni a gyászt: tudtam, hogy hozzárogedett tászt temeti.

Ezentul nap-nap után találkoztunk, Kint állingalt az ajtóban és sirt. A paradésszoba ablakai be voltak függönyözve s az ajtó külső oldalán szorongatta a kezében: nem engedte volna meg senkinek a világról, hogy belépjen e szent helyre, ahol az öreg Zsuzsó kiterítve fekuott. Még melegek jrtak, hanem ő fázott, nagyon fázott, magára bundát kiterített s a nagy baranybőrkuccsát is felhuzta a fejére.

— Adjon Isten, Ilés bátyám! — köszöntömmet oda érve, mintha nagyon régen ismertem volna. Az én névtelen banatom minden szenvedőt rokonna avatott.

Öreg Balázs Ilés kitala homlokából a kucsmat, hogy annál mélyebb pillantást vetessen az égre; aztán szomorúan legyintett.

— Adjon Isten — akinek adhat még. Nekem már nem juttathat semmit az áldás-

ból. Amim volt, a legdrágábbat is elvette . . . Zsuzsó meghalt, meghalt . . .

— Ismertem. Kővér volt, kékszemű és templombajáró . . . Faj, faj a vesztesség, tudom, hanem azért nem szabad teljesen lemondani a világról . . . Ki tudja, mitől mentette meg az Isten a vén Zsuzsót!

— Igaz! . . . Ki tudja, mitől! — visszhangozta öreg Ilés s előkereste nagy kék kendőjét, hogy letörölje patakként aradó könnyeit. Zsuzsó hatvankét esztendő volt . . . Még elhetett volna. En hatvannyolc elmultam s lám, mégis itt vagyok. Bűnömül ne vegye a Jóságos, nem egészen igaz be rendezés ez.

— Az ember csak magaért halhat meg. Ebben isteni bölcsesség van, bátyám. Ha egy más helyett kéne meghálnunk: a gazdag emberek örökké élének . . . Igyekezzék egy kis szórakozást találni; ha nehezen is, csak meg az lassan-lassan. Még lehet kelmed számára öröme az életnek! — mondtam meleg részvétellel.

— Soha, uram, soha! Inséges arcan valami átszellemülésiéde sugárzott, úgy tekintett a messzeségbe: talán a temető felé. Az én boldogságom ott van a sírban. Hiszen, uram, negyvenkét esztendőig élünk együtt. Ki tudná ezt a sok szelid örömet elfeledni? Mert ha szörzőlődt az Zsuzsó, a száve arany volt, tisztaságos arany.

Részvét, vigasztalás mind keves, hogy

enyhítse ezt a nagy bánatot, amelynek csak egy balzsamcseppje van: a halál. Hat itt a vén topolyak alatt, az egyszerű emberek között is van magasztos érzelm? Mert ez a fájdalom még felmagasztosultság . . . Elszomorodva távoztam, de még a tsvolban is hallottam zokogni a vén Ilést. Később visszafordulva, láttam, hogy újat a temetőnek veszi: a kedves Zsuzsóhoz. Itt volt immar az ő igazi helye.

Ezentul nap-nap után láttam Ilést Kint állingalt, fázott, egyre fázott s hervadt, pusztult. Hosszú fehér bajusza rendetlenül csungott alá; sovány arcára egyre több ranc verődött s állat hatalmasan kiverte a szakallborosta; szemé elvesztette sötétő fényét s pilléja alatt mély vörös barada képződött. Olykor csó esett; ilyenkor még jobban elrejtőzött a Lundába; de csak kint maradt a fenyésre kopott széken. Olyan forma volt már, mint valamely észelős.

Nagyszélné jóakaró szigorúsággal támadt rea egy napon. Tizenöt esztendeje immar, hogy ura halála után maga végzi a kisebb nagyobb dolgát, de azért még egy szikranyt sem vesztett a lelke tüzből Szörnyen banthatta tehát az öreg erőtlen ellágyulása.

— Ugyan Ilés, miért nem vonul be ilyen időben? Hideg szél fúj, aztán kelmed köhög . . . Ki parancsolta, hogy ennyire elhagyja magát?

sem történt a hiba kiigazítása körül eddig semmi. A múlt idők büne ez és nem kis munka lesz a megpreparálása.

Erősebb mozgódást kellett a sajtóban s képviselői körökben egy képviselő felszólalása a paraszt-hitbizományok kérdésében. Az a beszéd alkalmas is volt arra, hogy nagy felhaborodást keltsen az elsősülött örökösödési jogára vonatkozó részében. Azt kívánta ugyanis az illető honatyja, hogy a kisbirtoknál csakis az elsősülött örököljön. Ez olyan dolog, ami életmódban sem állhatja meg a helyét és abba soha semmiféle falusi vagy tanya ember bele nem egyezne, sőt bizonyos hogy azt, akit ilyen módon akarna a baján segíteni, nyílt ellenséggnek tekintené. Hanem a birtokminimium kérdése amit az illető szintén érintett, egészen más és csakugyan komoly dolog. Mert az nem áll, hogy a kisbirtokosoknál az egész országban az egy-egy gyermek rendszer lenne elterjedve; ellenkezőleg, az alföldi kisbirtokos jórészenél ugyan csak megvan adata gyermekekkel a háztája, és ez k zdi meg az amúgy is kicsi birtok teljes fölparóztatását, míg aztán végtére egyik örökös sem bír megélni a maga pár lépés széles földszalagocskáján.

De ezen a bajon nem az örökösödési rendszernek az ősi formába való visszavitele által lehetne segíteni hanem a birtokminimium megállapítása által, amely a kisbirtokot a további fölparóztatásól megvédi. Ennek pedig csak az a módja van, hogy a kisbirtokos gyermeke ne maradjon mind földműves, hanem más foglalkozást, más életpályát is keressen. Amivel visszatérünk oda, ahonnan a legtöbb panasz indul ki: a közoktatásügy hiányaihoz, amely ma nem tud elegendő módot nyújtani arra, hogy a kisbirtokos gyermekei a földművelésen kívül más kenyérkeresetet, más életpályát és foglalkozást találhassanak maguknak.

Kereskedés magyar munkásokkal.

A Budapesti Hírlap az alábbi rendkívül érdekes és figyelemreméltó cikkben írja meg, milyen lelketlen módon

Balázs Ilés igazán úgy tett, mint valamely eszelős: csendet intett a nagyhangú asszonyok a titokzatosan teite utána:

— Zsuzsót zavarnám... a szegény Zsuzsót... Ha bent vagyok, mind úgy látom, hogy körülöttem szorosodik... Hat-ha csakugyan visszajár...

Telt, telt az idő. Ilés állapotában azonban nem történt változás. Mindig Zsuzsóval tépelődött és szokszor olyan elevenen beszélt, mintha vitázott volna az elkövetőzöttel. Jósá-gával, apró-cseprő dolgával nem törődött; még csak tiszta ruhát sem öltött magára s ha Nagyszélné megpirongatta érette, mindig a boldogulttal hozakodott elé:

— Zsuzsó nincs itt, hogy mosson reám... Jó nekem már így is, amíg tart e kínlás...

Szakálláért, mely erős sertéjével lécszögek módjára meredezett előre, szintén megtámadták:

— Miért nem vagati kend le? Olyan, mint valamely olah zarándok... Nem is egészséges az!

Ilés annyit tett ilyenkor, hogy bundi-ját felrántotta az orraig s panaszos váddal adta a szót:

— Ti boldogok vagytok: van kiért élnetek... Kiért szépítem magam? A férgeknek így is jó vagyok...

bánnak azon magyar munkásokkal, akiknek eszébe jut, a magyar róna helyett idegen országba elszegődni gazdasági munkára. A cikk így szól:

Felhaborító nyomatvány jutott hozzánk közvetett úton, Németországból: egy mező gazdasági munkásokkal kereskedő csoport-sulásnak a jövő esztendőre szóló árjegyzéke idegen munkásokról, közöttük magyarokról is. Ennek a közvetítő szervezetnek a központja Berlinben van, de kirendeltséget több határállomásra tart. Címe: Deutsche Feld-arbeiter Centralstelle, értelme szerint: mező-gazdasági munkásokat elhelyező német köz-ponti intézet. Az árjegyzék három főcsoportra osztja a kínált munkásokat: oroszokra, nyugoti és keleti gallicáikra és magyarokra. Mindegyik csoportot más áron kínálja.

A körlevél elmondja, hogy az ismer-tett nemzetiségű munkásokat csakis csoportosan szállíthatja, de szállít férjet, asszonyt és fiatal legényt is. A munkaadó a belépő állomáson veszi át az árú, de kivánságra hazhoz is szállítja a közvetítő hivatal. Minden munkás, mikor a határállomásra ér, igazolványt kap, amelylyel beeresztik Német-országba; az igazolványon azonban ott van a munkaadó neve és lakóhelye is s a szer-ződés időtartama. A munkás tehát csak oda mehet, ahova elszegődött és csak addig maradhat amíg a szerződésben vállalt munkát elvégezte. Ha máshova megy, vagy ha dol-ga végetértél nem indul mindjárt útnak a hazájába, akkor közigazgatási úton tavollják el. Ha ellenben a körlevél kifejezése szerint, a piac állása megkívánja, az intézet kirendeltsége máshova is küldheti a bejövő munkáscsoportot, mint ahova elszegődött.

A körlevél figyelmezteti a munkaadókat, hogy a megrendelést minél előbb küldjék el az intézethez s hogy a megrendelt munkáscsoportot megérkezése után mindjárt vegyék át, nehogy türelmetlenségükben szétépjék a szerződést és visszaforduljanak. Azt is megmondja a körlevél, hogy az intézet nincs mindig abban a helyzetben, hogy olyan nemzetiségű munkást szállítson, amilyent ren-delnek s ezért a megrendelésben meg kell írni, hogy milyent lehet szállítani, ha a kívánt minőségből nincsen készlet.

Kétségtelen, hogy a közvetítő intézet csábítására sok idegen munkás megy lépre. Magyarországból különösen felvidékiek és délmagyarországiak; ezek a szerencsétlenek a legteljesebb bizalommal lépnek a nagy német birodalom földjére, de csakhamar azt

A temetőbe naponként kilatogatott, akár szép idő volt, akár esett. Ez a látogatás életszükség lett re nézve. Pedig hivadt, fonyadt s nehezen bírta már a gyaloglást. Ha ilyenkor találkoztam vele, szendén s még is bátran mosolygott; tekintete visszanyerte acélos erősségét s a nagy szakáll között szokatlan fényesség bujdosott. Vidáman, szinte felcsattanó szóval beszélt hozzám:

— Jövök, jövök a szegény Zsuzsóhoz. Már nagyon hívogat... a lelkek hallja... Egy két hét s aztán itt is maradok... Áldassék az Isten!

Aztán beálltak a szomorú, esős őszi napok. Esett, esett, hogy nehéz volt a földnek s közbé-közbé fűgén, zizegően hullott a hó. Ha a szél beszabadult a pusztáról, kegyetlen pusztítást vitt véghez a törékeny topolyaágak közt; a kéményeken hitványul besüvöltött s kikezdte a házak fedelét. A jó szívű ember bizony még a kutyáját sem verte ki a hazból.

Magannak sem volt már több keresni-valóm a szabadban, ahol nemokara megje-lentek a farkasok. Így hát nem láttam többé öreg Balázs Ilést, akiről mindig azt gon-doltam, ha eszembe jutott, hogy a követ-kező tavasz már nem találja az éltők között. Ezt a közeli elmulást érezte meg a lelke ezért unjogott, hogy immár együtt lehet ahogy... bbat mutasson; tartása egyenes,

tapasztalják, hogy a munkaadó részedi áket, a hatóságok pedig nem védik meg; sőt ha a munkaadó elveszi tőlük a belépő-igazolványt, mint csavarógó, vagy kellemetlenkedő idegen, ki is toloncolják az országból. A rendőrség a legduzzab módon bánik a pénz és védelem nélkül maradt munkásokkal.

Lassuk mar most azt a munkabért, amelyért a közvetítő intézet a munkásokat eladja. A magyarországi munkások csoportját két alcsoportra osztja az árjegyzék: felsőma-gyarországi németek és tótok és délmagyar-oroszági németek.

Az első csoport tarifája, márkákban számítva — s tudvalevőleg egy márká 60 krajcárnak felel meg — ez.

Napszam június elsejéig férfiaknak	Márka	1. —
Június 1-től október 1-ig		1. 10
Október elsejétől		— 80
Aratás idején (6 hétig)		1. 60
Asszonyok, leányok és fiatal legé-nyek június elsejéig		— 80
Június 1-től október 1-ig		— 90
Aratás idején		1. 30
Munkavezetők		2. 60
Főzéstér a munkavezető feleségének		1. 05.

Élelmezést is kap a munkás, még pedig hetenkint negyedfél liter tejet, tizenöt font burgonyát, — tizenkét font rozsiszert kenyérnek, két font fehér lisztet, egy font borót, egy font babot, fél font rizst, egy font húst, félfont sőt és ötven fillért zsirra és ecetre. Akkordmunkások a helyi viszonyok szerint szegődnek el. A körlevél elmondja a magyar munkásokról, hogy nagyon szeretik az akkordmunkát s hogy nem is vallának szerződést, ha nem biztosítanak nekik minél több akkordmunkát.

Lassuk most a második csoport. a délmagyarországi árú tarifáját.

Napszam június elsejéig férfiaknak és erős legényeknek	Márka	1. 10
Június 1-től szeptember 1-ig		1. 25
Szeptember elsejétől		1. 10
Aratás idején (hat hétig)		1. 60
Asszonyok, leányok és fiatal legé-nyek június elsejéig		— 85
Június 1-től szeptember 1-ig		1. —
Szeptember elsejétől		— 85.
Aratás idején		1. 20.

Élelmezés: hetenkint tíz font kenyér minden férfiak és kilenc font minden asszonyoknak; egy házaspárnak két font buza-szint, egy font rizs, félfont kása, masfélfont

kedves Zsuzsóval. Csendes almokat kívántam neki s úgy lehet tán, hogy meg is könyeztem, mint az ilyen megtört szívű, szomorú ember szokas...

A téli pedig futott s egyszer, valamikor tavasz lett megint. Az érkező madarakkal együtt megérkezett az én kalvária-járasom, az én nagy, szóltalan, álmódzó ödöngésem is a szabadban. Így kerültem egy nap a topolya-sorba.

Vajjon mi lett az öreg Balázs Iléssel? — csapódott lelkembe a kérdés s nyomban meg is jött re a válasz. Meghalt. Eltemették Zsuzsó mellé, hogy együtt tanakodjanak a feltamadasról. A sirjukon sarjadzó fű talán már a kibékült szívuk mozgalmáról beszél. Az öreg haz pedig idegenek kezébe került, akik nem tisztelik a Zsuzsó emlékét, naponként szellőztetik a szobákat s a szaraz koszorút a Zsuzsó képe fölül régebbi szemétre dobták. Így semmisült meg a fájdalom poézise. Szinte fájt a prózai valóság, mely a topolya-sor végén várakozik ream.

Néma szomorúsággal bandukoltam előre.

Az egyik fordulónál unneppár öregpár jött szembe. A térfi arca tisztára borzolt, bajusza hegyes, csavaratos a kikenéstől s mintha kissé barnább lenne a keleténél, bbat mutasson; tartása egyenes,

szalonna, egyfont zsír, félfont só; ecet, bors és hagyma amennyi kell, húsz filér ara burgonya; negyedfél liter tej; az egész élelmezést megváltja a munkaadó, ha a munkás kívánja, negyedfél markáért, tehát heti 2 forint 10 krajcárért.

A munkabér jegyzéke és az élelmezés mennyisége elég világosan mutatja, hogy milyen élete van a német gazdaságon az idegen munkásnak. Hát még ha azt is tudná a munkás, hogy a fizetéséből mennyit fog valóban megkapni s hogy az ételnek a minősége milyen.

A szerencsétlen munkás azonban semmit sem tud ebből előre, mert az úgynök csak akkor mondja meg neki az igazságnak az első felét, amikor már nem segíthet a bajon, mert nyakig bent van a kelepében; a másik felét meg az egészsége, vagy legalább is a gyomra épsége aran tanúja meg.

Ujdonságok

Szentes, 1906. december 16.

— **Emlékeztető.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 17-én, azaz holnap délután 9 órakor közgyűlést tart a túli a kúrci tanácskozásteremben.

— **Csongrád villamvilágítása Szentesről.** A városi képviselőtestület gazdasági, háztartási és pénzügyi együttes szakosztályai tegnap üléseztek Magyar József h. polgármester elnöklése mellett, a csongrádi villamvilágítás ügyében, melyet miután Bugyi Antal főjegyző alaposan ismertett, az ő javaslatainak elfogadásával azzal terjesztettek a szakosztályok a holnapi közgyűlésre, hogy a képviselőtestület elvben mondja ki a csongrádi villamvilágítás ellátásának vállalatba vételére a határozatot és a kérdés alapos tanulmányozása mellett, megfelelő szerződés tervezet készítésére egy tagú bizottságot küldjön ki a saját kebeléből.

— **A megyei székházak védelme.** Csongrád vármegye a f. hó 19-én meg tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlése céljára

mint bennünket értesítenek, indítványt nyújtanak be, amely szerint az 1848 évi XXIII. törvény cikk 2. szakasza alapján vegyék ki a vármegyei székházakat a városok hatásköré alól. Az indítvány a lefolyt alkotmányválság küzdelmeinek tapasztalatainak okúlvá, a vármegyék közönségének immunitását célozza azzal, hogy a vármegyeházára állami kszeg be ne mehessen. A megyeház ezzel aféle középkeri mentvár lenne. Az ügyben törvényalkotást kérve, fel akarnak ímni a képviselőházzal és a mozgalomhoz való csatlakozásra köriratban hívják fel a tartóvénnyhatóságokat.

— **Megegyülés.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága, mint értesülünk, f. hó 29-én tartja rendes téli évnegyedes közgyűlést, a vármegyeház nagyertermében.

— **Ternovszky Alajos előléptetése.** Csak ímént tüntette ki a királyi kegy Ternovszky Alajos pénzügyigazgatót azzal, hogy neki a királyi tanácsosi címet és jellegget adományozta s íme, ma a méltán közbecsülésben álló pénzügyigazgató újabb előhaladásáról, nevezetesen arról kapunk hírt, hogy Ternovszky Alajost a VI. fize tési osztályú pénzügyigazgatók sorába léptették elő. Gratulálunk a humanus érzéséről általában kedvelt pénzügyigazgatónak a megérdemelt előléptetéshez.

— **A pusztaszeri Árpádszobor** terének s a szobornak, valamint a szobor körül levő uteltvényeknek megóvása és jó karban tartása érdekében Csongrád vármegye törvényhatósága elhatározta, hogy azt a területet körükerítetteti s e célra bizonyos összeget meg is szavazott. A belügyminiszter most jóváhagyta a megyének ezt a határozatot és így a jövő évi Árpád-millennium országos ünnepe alkalmakor, a Pusztaszerre zarándoklóok ezrei már csinos kerítéssel körülvézettnék és így minden rongálás ellen védettnék fogják találni a milleniumi Árpád-szobrot.

— **A többség a koalícióé.** Kossúth

akár a nyíl; jaraa ropogós s ünneplőjén messze ragyognak az ezüstgombok. Bot van ugyan a kezében, de csak — cífaságul horaja. A mellette tépegető asszony kóvér, tűzről pattant, feketeemű; selyemkendője kackiasra kötve; tekintetében tűz, eleven-ség, boldogság.

Már elhaladóban vagyok, mikor a férfi ismerősnek tetsző hangon ram köszönt.

— Adjon Isten, uram . . . adjon Isten?

Állg merem hinni a szememnek, amikor a köszöntőben megismertem öreg Balázs Lászlót, a — megkönnyezett halottat.

— Adj Isten! — mondtam aztán örvendezve. — Hat hogy van, batyam? Már azt hittem —

Szavamba vág s arca csak úgy ragyog a büszke örömtől. Hihető: kitalálta, hogy mit akartam mondani.

— Jól vagyok, áldassék az Isten. Egészen megijultam a télen. Visszakaptam a lelkemet. Hiszen hát a jó Isten sem akar-hatja, hogy az élő föld alá bujdosssak a halottak után . . . Eléggé meggyászoltam szegényt. Még csak nem is borotválkoztam . . . Ha megendi, bemutatnom leendő öreg társamat: Boriskát, özvegy Nagyszélnét . . . Me-gyünk a paphoz éppen .

— Pompos! . . . Nagyszerű! . . . Ki hitte volna . . . — szorongattam meg a boldog ember kezét s mind úgy éreztem, hogy

valamelyik csillagvilágba kerültem, a hol a felekek lakoznak . . . Csak itt történhetnek ilyen csodálatos, hihetetlen dolgok . . . Nem tudtam, hogy mit gondoljak, mit érezzek e pillanatban. Ez a mondas sem tudom, hogyan szaladt ki a szamon.

Hallgató tudódésemet azonban megértette liles s jökdéviden felelt rá:

— Küssé hosszú volt a tél és borzasztó. Az unalom majd megölt. Szerencsére Boriska át-átnézegetett . . . aztán összebarátkoztunk . . . Végére is, ha cigondolom, csak egy életünk van . . . Miért ne lehetnék még boldog, ha napokat rendelt még az Isten . . . Így történt s azt hiszem, hogy nem lesz okom megbánni a dolgot . . . Mit gondolsz Boris?

Nagyszélné kedves pironkodással utótte habba az öreget.

— Ugyan, menjen már . . . Kelmednek mindig a hamiskodáson jár az esze . . . De menjük már; menjünk!

Illés vidáman parolázott, kacagott, féloldalt vágva a szemével, hogy lám, milyen faintos egy asszony s azzal Nagyszélné után sietett, hogy túlonlól sok időt ne vesztessen el a boldogságból. Tovább menve, hallottam a vidám kacagásukat. Ki tudja, miéle édes dolgot mondhattak egymásnak . . .

Ugy lehet tan, hogy engem, a szomorú álmodozót nevettek ki . . .

Ferenc kereskedelmügyi miniszter mint pártelnök körlevéllel intézett az összes függetlenségi párti képviselőkhöz, melyben a párt országos szervezkedésére vonatkozólag bizalmas tanácsokat adott. Ennek a levélnek egy passzusa azt hangsúlyozza, hogy a kormány a függetlenségi többségre támaszkodik és így a kormány nem helyesítheti ha közegei a pevilériákon, tehát a vidéken a többség (értsd a függetlenségi párt) terjeszkedése ellen cselekszenek. A koalíció hatvanhetes partjai között természetesen nagy megzökönnyödést okozott ez a titkos akta, s a képviselőház folyosóján azt hirdették indígnálódva az alkotmánypárt és a néppárt tagjai, hogy amennyiben a kereskedelmi miniszter levélének néhány kitételét kormány nyilatkozat gyanánt vennék, akkor ez felborítaná az egész mostani parlamenti egyensúlyt, amelyen pedig az ország békeje nyugszik. Azt elismerik ugyan, hogy a Ház numerikus többsége a függetlenségi párt, de az a többség, amelyre a kormány támaszkodik, tehát az ország és a Ház kormányzó többsége nem a függetlenségi párt, hanem a koalíció. Ezt igazolja a paktum, amelynek révén a negyvennyolcas párti telet elveinek érvényesítéséről, s az általános képviselőválasztás, amely az egész koalíció együttműködésén alapult. A hatvanhetes politikusok nem akarják hinni, hogy a miniszteri utasítások között csak egy is akadna, amely a kormány közegére akár a többségnek (a koalíciónak), akár egy részének, a függetlenségi partnak támogatásokat és szervezését parancsolná rá. Szerintük eféle kérdéssel a kormány soha nem foglalkozott, tehát e körülmények mellett döntés nincsen.

— **Gróf Károlyi Sándorné meghalt.**

Öz. gróf Károlyi Sándorné, sz. Korniss Klarissz grófnő a napokban meghalt Abbaziában. Holtestét Főthra szállították, ahol a családi sírboltban helyezett örök nyugalomra. A megboldogultnak első férje Sándor gróf testvérbátyja, Károlyi Ede gróf volt, akitől egy fia született, Károlyi László gróf, a főthi hitbizomány és a derekegyházi uradalom birtokosa s egy leánya; Georgina grófnő, aki Károlyi Gyula grófnak ment nőül s akiknek gyermekei Károlyi Mihály gróf és Erzsébet grófnő. A boldogult alapítója volt a Maria Valéria kir. hercegnő védnöksége alatt álló cisz. orsz. gyermekmenhely egyesületnek, melyet egészen haláláig támogatott s ugyan-csak ő alapította vármegyénkben, Szegváron a Károlyi-Korniss jótékony egyesületet, melynek célja az alföldi magyar családok női tagjainak kiképzése. A jótékonyaságról méltán köztisztelőnek örvendett nemes grófné temetése pénteken ment végbe Főthra.

— **Munkás-házak Mindszenten.** Mindszent község képviselőtestületet, mint erről annak idején hírt adtunk, elhatározta, hogy a községbeli munkásoknak rendkívül előnyös feltételek mellett ad hazahelyeket s e célra ki is jelölt egy területet, közvetlenül a kath. templom közelében. A mindszenti munkás-ház telep létesülésének kérdése most már annyira megérett a kivitelre, C. a. t. r. i. c. s. Lajos dr. alispán, a munkásháztelepek lelkes harcosa tegnap már ez érdeklben kiutazott Mindszentre.

— **Halalozás.** A vármegyének Szentes városnak és a református egyháznak gyásza van: K a n a s z N a g y Imre, megyebizottsági tag, városi képviselő és ref. presbí-

ter halt meg tegnapi virradóan, hosszas szenvedés után, életének 71-ik évében. A boldogult évek hosszú során tevékeny részt vett úgy a megyén, mint a városban és egyháznál a közügyek intézésében csak az utóbbi pár évben vonult vissza csendes magányába mi kor egy baleset folytán keletkezett labajja miatt betegeskedni kezdett. Temetése ma délután fél 3 órakor lesz a kispiactéri gyászházról s halálára a gyászoló család a következő jelentést adta ki:

„Alulírottak úgy a maguk, mint az özszesz rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a jó apa, a kedves nagypapa, illetve dédapa, a felelhetetlen rokon: Kanász Nagy Imre földbirtokos, a szentesi ev. ref. egyház presbiter, Szentes város képviselőtestületének, Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának, a Szentesi Központi Takarékpénztár igazgatóságának, a Csongrád megyei Gazdasági Egyesület választmányának tagja f. évi december hó 16-én hajnali fél 3 órakor, életének 71 ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hait temetési folyó évi december hó 16-án, vasárnap délután 2 órakor fognak az I. tized 403 számú gyászházról, az ev. ref. egyház szertartása szerint, az ev. ref. központi temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Áldás legyen emlékezténl

— **Magyarország eltörlése.** A mi derék nemzetiségünk napról napra gondoskodnak valami különleges megjelölésről, szenzációs újdonságról, melylyel nekünk kedveskedjenek. Lapjaikban nagy hangon kurtolgatják, hogy a magyar állam évei meg vannak számlálva és ezt a hírt különösen nagyon szeretik Ferenc Ferdinánd trónörökös majdani uradaloma jutasával összefüggésbe hozni. Hogy pedig a külföldiek is jussón a szenzációból, új és új színekkel festik ellenségeink a monarchia jövődó helyzetét azokkal a híresztelésekkel kapcsolatosan, amelyek a trónörökös politikájáról vannak elterjedve. Most egy parisi lapban hirdetik, hogy majd a trónörökös meg fogja szüntetni Magyarországot kiúton alamiságot, majd csinál egy egységes monarchiát, letörli a németiséget épp úgy, mint a magyart és lesz egy közös birodalmi gyűlés, melyen a nemzetiségiekre fognak tamazkodni. Azt mondják, hogy erre való lesz majd az általános titkos választói jog. Hasonló hírek a chlopii hadparancs ideje óta folyton hallatszanak és mert nem mozog a haraszt, ha a szél nem fúj, hát keij, hogy legyen, valamiamihézt a kombinációk fűződnek. De inkább lehetséges, hogy ez a valami ellenségeinknek a macinációja, amelylyel a nyugalmat meg akarják zavarni, hogy aztan ismét bonyodalmak keletkezzenek és ezen bonyodalmak között ők sikeresbben manipulálhassanak. Így emelkedik annak a ténynek a jelentősége, hogy a magyarországi nemzetiségek összekötöttesben vannak bizonyos bécsi körökkel, ha a mi ellenségeink azok, akikkel az összekötöttest fentartják, akkor kétszeresen kötelessége a magyar kormányának, hogy ezeket a szálatkat elvágja és az összekötötteseket artalmatlanok tegye.

— **Alkalmassabb karácsonyi ajándékok** nem is ajánlhatnánk t. olvasóinknak, mint a Jóó Béla által festett s a Hariss-ház udvarán kiállított eredeti olajfestményeket, melyek mind művészi voltak, mind olcsó árunkal fogva önmaguk ajánlják. — A kiállítás a hó 22-ig marad még nyitva s megtekinthető d. d 9-12 és d. u. 2-6 órák között, este villanyfényél. A művész törekése nem maradt eredmény nélküli, mert amint halljuk az erkölcsi siker mellé anyagi is járul, amennyiben többen, így Fekete Mártoné és Nagy Ferenczné úrnők

s Tabajdy József úr már vásároltak is a képek közül.

— **Felolvasások.** A mai vasárnapon a városban négy felolvasó estélyt rendeznek társakörünk, a közönség szórakoztatására. Ma kezdi meg téli felolvasó estélyei sorozatát a református kör, két helyen is, mint az előző években szokta: nevezetesen a kör saját új termében és a felsőpartii iskolánál. A körhelyiségben a megnyitóbeszédet F u t o Zoltán körelnök mondja, T a b a j d y József gazd tanácsnok felolvasást tart, közben pedig S i m a László szavaz; a felsőparton G e r ő c z Lajos lelkész mondja a megnyitó beszédet, N a g y F e r e n c főgimn. tanuló szavaz, V a r g a József tanító pedig felolvas. Az estély a központban délután 4 órakor, a felsőparton délután 5 órakor kezdődik. — A katolikus körben szinten délután 5 órakor lesz a felolvasó estély, melyben ezúttal résztvesznek: T ö t h Margit kisasszony szavallattal, U l a r I s t v a n dr. körelnök felolvasással, B u g y i Károly egy monológ előadásával, B a i o g h Sámuel pedig garmofonnal. Az estélyen nem köztulokat is szivesen látnak vendégül. — Az izr. egyház kebelében alakult felolvasó társaságnak szintén ma délután 5 órakor lesz a felolvasó estélye az egyház új iskolájának nagytermében — Végül az iparosítják önképzőkörre is megtartja az ipartestületi ház termében, a télen szokásos vasárnapi felolvasó estélyt, melyen közreműködnek: K u l i b a Andor felolvasással, K o v a c s Juliska kisasszony szavallattal, U g r a i Antal a gramofon bemutatásával és S z a b ó I s t v a n fuvalasóval. Mindezekre a szórakoztató estélyekre az egész érdeklődő nagyközönséget meghívják a rendező bizottságok.

— **Munkásors.** Milyen a magyar munkás sorsa: egy idegenben elhalt szentesi munkás esete vet erre nagyon szomorú világot. Eszékről a múlt hetekben magánlevél érkezett a szentesi rendőrkapitányasághoz. Az ottani cukorgyárban dolgozó munkásember írta a levelet, melyben tudatta a kapitánysággal, hogy egy általa megirt nevű szentesi munkás, aki szintén a cukorgyárban dolgozott, meghalt. El is temették. Tudatta azt is, hogy a cukorgyár köteles minden munkást baleset ellen 1000 koronára biztosítani. S minthogy nem ismerte a kérdéses munkás szentesi rokonait, arra kérte a kapitányságot, hogy kutassa fel ezeket, tudassa velük rokonuk halálát, valamint azt, hogy az elhalt ingóságait bevitték Eszékre a városhoz s hogy követeljék a cukorgyáron az 1000 koronás baleset biztosítási kötvényt. A kapitányság kötelességszerűen értesítette az elhalt munkás itteni rokonait, akik maguk is munkások ezek kérték is a gyártól a kötvényt, de nem kaptak meg, hanem e helyett levelet kaptak, melyben arról értesítik őket, hogy 1000 koronát vagy erről szóló kötvényt nem kaphatnak, temetési költségeket azonban 200 korona összegig, ha ennyi nem volt is számlába tehetnek és akkor ennyit kifizetnek nekik. A rokonok egyike erre Eszékre utazott, ahol a gyarvezetősek kitanította, hogy miképen allitathat ki egy ottani temetkezési vállalat által 200 koronás költségzámlat. A Kérdéses vállalat azonban — azzal a kijelentéssel, hogy ez tisztességtelen ügylet, nem ment bele a költségzámlat adásba s a szegény emberek most Ponciustól Pilatushoz szaladgálhatnak a baleset biztosítási kötvény miatt. — Cuda-e ha az ilyen esetek a szocialista izgatók karjaiba kergerik a magyar munkást?

— **Táncmulatság.** Az izr. iskolás gyermekeket felruházó egylet f. hó 8-iki táncestélye úgy erkölcsi, mint anyagi sikerével jóval felülmúlta a hozzáfűzött reményeket Szép számú és vádatott közönség előtt a szereplők mind nagy tetszést arattak s a mulatság jelen-

tekeny összeget juttatott a jótékony célmak. — Kiválóan ügyesek voltak C z o b o r Edit, H o f m a n n Rezsín és G ö t z l Jozsa kisasszonyok friss elevenségél előadott egy felolvasás vigjátékban, amit méltán honorált a közönség sok tapsal. Nagy sikertől G ö n c z i E d e főgimn. tanárnak jótékonyaságról tartott szellemes előadása és dr. O z e Gyula rendkívül mulatótt trefás felolvasásával a hallgatóság fokozott tetszésnyilvánítását váltotta ki. Ezután tánc következett, ami a hajnali órákig tartotta együtt a legjobbak kedvben az egész társaságot. Az éjtelkor tartott tárgysorsjáték igen kellemes szórakozást nyújtott a résztvevőknek.

— **Övodások karácsonya.** B ó ' n é Antalné, a központi városi ovoida vezetője, mint már évek óta, most is készul karácsonya ünnepeit rendezni a kisdédóknak. A kicsinyek ezen a karácsonyfátnépnép nemcsak cukorkakkal s aranyos díval, almával szokás díszíteni a karácsonyfát, hanem a tére közháznál ajándéktargyakkal is, a szegényebb sorsú gyermekek megörvendeztetésére. A nevezett övönő éppen azért azzal a kéréssel fordul a kicsinyek bar taihöz és az emberbarátokhoz, hogy a dedósok karácsonyfajára is szájanak némi ajándékot és azt mielőbb sziveskedjenek hozzá beküldeni.

— **A tréfalkozás vége.** Ez évi majus 6-án S i m k ő Lajos és J u h a s z Imre csongrádi legények az alpári búcsúról együtt mentek haza. Utközben Juhasz, a többiek mulattására Simkót mindenféle osúfnéval illette, aminek hangos szóvalás lett a vége. S i m k ő e közben bicskát rantott és Juhaszt úgy szúrta balkaron, hogy 3 hónapi gyógykezelés mellett is a karja béna maradt. A szegedi törvényszék f. hó 14-én tárgyal az ebből kerekedett bűnperben és a tárgyalás során S i m k ő Lajost nyolc hónapi börtönrre ítélte.

— **Edison-zínház.** Villamos edison-zínház tart a mai naptól előadásokat a városi zínházteremben. Az előadásokra ezenel felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Magyarország jövője.** Visszapillantás 1977-ből. Ez a címe annak a szárnyaló fantazíval, de alapos tudással megírtott tanulmányoknak, amely egy utópia formájában vet világot Magyarországot léteinek legfőbb kérdéseire. Milyen virulás, a magyarság milyen kaprazatos fejlődése, a tudomány, művészet, kereskedelem, ipar milyen kiviragzása fogja követni a gazdasági önállóság radikális politikáját: ezt mutatja meg ez a szívet melegítő alkotkép, amely a Budapesti Napló illusztrált, díszes album-naptárban jelenik meg, ahová Európa szellemi életének vezetői — így Anatole France, Jean Jaurés, Millerand, Vandervelde, Max Harden — irtak szenzációs cikkeket. A Budapesti Napló album-naptárát megkapja minden előfizető; a Budapesti Napló a z o n k i v ü l h u s v é t r a gazdag tartalmú almanachot ajándékoz előfizetőinek. A Budapesti Napló amely most az egyetlen radikális ellenzéki újság, a legolcsóbb is a teljes tartalmat adó lapok között. Előfizetési ára negyedévre csak öt korona, 1 hónapra 1 korona 80 fillér. (Kiadóhivatal Eöt-vös-útca 34.)

* **Elkallódó milliók.** Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzékeket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyereseményeknek, az úgynevezett hátralékoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronkint a huzások eredményét. Ennekel fogva akinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a jaratasa. Ilyenként ajánlható a »Pénzügyi Hírlepe«, a melynek sorsolási melléklyai a »Pénzügyi Utmutatót s a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint t e l j e s e n m e g b i z h a t ó s z a k k ö z l ö n y t, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint s z a k é r t e l e m e l e s p o n t o s a n s z e k e r e s t e t t k ö z l ö n y t h i v a t a l o s a n a j a n l o t t. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdéi Évkönyvet, a mely sok hasznos

tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1906. év végéig kihúzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy a könyvből bárki azonnal megláthatja, kivane sorsjegye húzva, vagy nincs. A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdai Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivataltba, VII. Kerepesti út 44. szám.

A közönséges csukamájolaj

oly undorító szagú és ízű, oly nehezen emészthető hogy az gyermekek és érzékeny betegek részére sokszor szóba sem hozható, de az az óriási táp- és gyógyerő, melyet a csukamájolaj megbizonyítan tartalmaz, ma már mindenkinek hozzáférhető, mert a Scott-féle Emulsió feltétlenül jó ízű könnyen emészthető és háromszor oly hatásos mint a közönséges csukamájolaj. A Scott-féle Emulsió sohasem okozza elegecskélyebb zavart sem és állandóan, szemléltetést a legkedvezőbb befolyást gyakorolja a szervezetre.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász védjegye. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minitál bérmentre szolgál.

Dr. BUDAI EMIL »Vro sí gyógyszer-tára«

BUDAPEST, IV. VÁCZI-UTCA 84/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Kérelem.

A közönség részéről több év óta tapasztalt jószívűség batorít fel bennünket ismét arra, hogy a kórház szegény betegek részére — akik karácsonykor nélkülözni kényszerültek a szerető családi otthon a felállítandó karácsonyfára, illetve részükre adományozni szándékolt szükséges hasznos tárgyak megvételéhez adományokat kérjünk.

A felbaráti szeretet gyakorlása az irgalmasság. Ez a legfőbb parancsnak a végrehajtása. De valamint a hit cselekedetek nélkül holt, úgy a szeretetnek sincs áldozatok nélkül értéke.

Bármily csekély pénzbeli adományt is a legnagyobb köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtáztunk. — Kérjük az adományokat legkésőbb a hó 20-ig a kórház gondnoki hivatalához beküldeni.

Szentes, 1906. december 10.

Dr. Rimély igazgató főorvos

Feloldó szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS. Kiadó tulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomoz

Özv. Weisz Bernátné

(Weisz-udvar) házában egy bolthelyiség 1907. jun. 15-től kezdve, esetleg azonnal is alhaszonbérbe kiadó. Ezen helyiség 24-évig szabó-üzlet és készruha raktár volt.

Ugyanott több rendbeli kályha, egy közöttek valódi Meidingi, olcsón eladó. Ugyazintén egy egészen új szalonbútor berendezés olcsón eladó a tulajdonos távolléte miatt.

A legjobb magvakat

A legnemesebb fákat

A legszebb virágokat

A legdivatosabb

csokrokat és koszorúkat

friss élővirágból a legjobb

minőség szavatolása mellett szállítja

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító mag és virágkereskedése

Temesvárott.

Nagy képes foárjegyzék ingyen.

SINGER

varrógépek

a leghasznosabb

karácsonyi ajándékok.

Singer Co. Varrógép Részv.-Társaság.

SZENTES: Kossuth Lajos-utca 142.

Színházi-jelentés.

Az Edison

vilamos színház nagyvállalat, mint e téren a legnagyobb hazai intézmény, tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, melyszerint f. hó 15-iktől kezdve 15 napon át a városi színházban

rendkívül érdekesítő műsorral, amelyről a színlapok nyújtanak részletes kimutatást, előadásokat tart

Előre is jelezzük, hogy ez alkalommal színe került: „Hik Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak utolsó diadalútja is“.

Vasárnap és minden ünneppon délutáni előadás felhelyárakkal.

A színház fűtve.

Tisztelettel:

Az Edison vilamos színház Nagyváradon.

Kiadó föld.

Jurenák Imre eperjesi 600 kishold földje elegendő lakó és gazdasági épületekkel 1907. okt. 1-től haszonbérbe kiadó.

Szóval és írásban bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos. Budapest VIII. Baross-utca 15 sz. 3—3

Ház- és föld eladás,

Csepregi József III. úted 238. számú háza, úgyszintén belsőecseri 9 hold szántó, külső Ecseren 6 hold herés, Fábánban, a vasúthoz háromnegyed kilométernyire, 28 hold földje a rajta levő gazdasági épületekkel eladó. Ertekezhetni Fábán-Sebestyénen. 7 szám alatt. 3V1

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek mindjárt II est nyisztezi.

B) a FÖLDES-féle 5-2

MARGIT-CRÈME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crème egy rendkívül finom, kellemes szikosságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behelgezi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10—20 nap alatt teljesen át-lakítja a bőrt, nyomatlanul eltüntet szepit, májfoltot és mindenemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, mivel fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermeked üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényegesebb előnye, hogy higanyt-olmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 kor., kistégelynek 1 kor. Margit-szappan 70 fill., Margit-puder 1 K. 1-20, Margit-fogpép 1 K. Arceviz 1 korona.

Készíti: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész A R A D O N.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek. Kapható: Bozók György, Derecskegy Mihály és Ifj. Várady Lajos gyógyszer.

Igen szép fényő

karácsonyfák

és ezek díszítésére való cukorkák, hab és teasütemények jutányos áron kaphatók

Mészáros Gyula, cukrászdájában.

Kossuth-tér megyeház mellett.

Famistványoktól óvakodjunk.

Utánzatoktól óvakodjunk

Requiny-féle
RÓMAI VÉRISZÍTŐ-SZÖRŐP
páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál, Vérbőségben szenvedőknek **nékülözhetetlen**, vérjavító és vértisztító.
Nagy üveg 3 kor., 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld:
REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII., Kül-6 Kerepesi ut 24.
A híres **RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ** egyesülé kézzelje
Eredet. prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI
LENVÁSZON
DAMÁST-
árúk csak akkor valódiak,
ha ezen védjeggyel vannak ellátva

LEOPOLD GYULA
VÉRSEGENYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, JOEGESEH gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-FÉLE TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 320 kor., Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárkban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kalvin-ter.
A legjobb órákat legazodább és legjavítottabb ókaszereket, ugykiszpónéri, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE** szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország e nemben első és legnagyobb üzlet.
BRAUSWETTER JÁNOS kronométer órák
SZEGEDEN.
Arjegyzék 2000 kappal ingyen és bérmentve.

TUDORAI JOSOLNAK
200 napra kizárólagos kiváltságos
és minőségnek, aki köhög, rekedt, geréntán szájpatlatot tesz e
Halápi-féle hársfamócszórp
Mintatruvart 3 kronométer küld
APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, JÓZSEF-UTCA 64.

WATSCHKEK VILMOS
éismert legolcsóbb, legzolidább
FERFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).
Mik vendéglőben étkezik Budapesten?
SCHULLER FERENCZ
Egyenlon berendezett elősorgu éttermeiben
Budapest, VI., Andrássy-ut 39.
Ered. utt jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van

A világot bámulatba ejti a
Hammond
írógép.
Kizárólagos elárultók:
FARAGÓ TESTVÉREK
Budapest, V., Arany János-u. 8.
Kérjen mindenki prospektust!

BALASSA FÉLE UGORKATÉL
Szceptó, majfolt, paltanas, mibeszor, ráncok kitűnnek az arcon a valódi szceptó
Egy üveg 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 K., pudor 1-20 K.
Főzetéll-deai hely: **BALASSA KORHÉL** gyógyszerész
Bpest, Andrássy-ut 47.

KATZER
Ered. részv. társaság megóvó-intézet az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke.
Katzer szőrméáról az egész világon él vannak terjedve és elsőrangúak.
Budapest, Ó-utca 42, 44 (szaját ház), 45, 46, és U-utca 43.

KISS SZERENCSÉJE
NAGY
VÁSÁRLÓKÉRT
KISS FÉLE
SZERENCSÉ SORSJÁRÓ
KISS KÁROLY TÁRSASÁG
BUDAPEST, ROSSZLYUK

BABYMIRA-CRÉM
legjobb szer kiftések, óvár, ráncok, feldörzsölt és kftállott bőr gyógyítására.
Egyedüli készítő:
BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB
5 doboz ára bérn. 3 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.
A BREZDAI MOTORGYÁR
részvénytársaság
benzin-, gáz-, szivárvány-motorok és Benzin lokomobilljai szakkörökben elismert legjobbak az ország gyártmányok között.
Vezér-képzeltől: **HELLÉRT IGNÁC** és Tea
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Ered. Prospektus ingyen.

Pacific
TOJÁS KÉSZÍTMÉNY
tojásárgója helyett használandó a sült és főzandó.
EGY MEGTAKARÍTÁS.
Kapható minden életrészletben és drogeriában — Készít: **STROBENTZ TESTVÉREK, R-F** vevőüzemi gyára, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle
NEPELEJTS védjeggyel férfi nyakkendő, kitűnő magyar Ipari **PARIS**
Szállítós: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz. 109 szoba 2-30 K-ig feljebb, kiszállítással együtt. Ered. és világhírnévvel ellátott. Ered. és világhírnévvel ellátott. Ered. és világhírnévvel ellátott. Ered. és világhírnévvel ellátott.

SZAKVÉLEMÉNYEK
az **ESTERHÁZY COGNACRÓL:**
A nagy, kir. műegyetem horvátai laboratóriuma által hivatalosan megvizsgált és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az **ESTERHÁZY COGNACOT**
hozzánkinnél alkalmazták és azt sikeresen használva mint kitűnő minőségűt és a franczia Cognacokkal vetekedő a legjobban ajánhatjuk.
Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.
Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár.
Dr. Réczey Imre egyetemi tanár.
Dr. Pertik Ottó, egyetemi tanár.
Dr. Kétyi Károly egyetemi tanár.
Dr. Angyan Béla egyetemi tanár.
Dr. Poór Imre kir. tan. egy. tanár.
Dr. Boron Jónás egyetemi tanár.
Az **ESTERHÁZY COGNAC** minden előkelő fűszer- és csemege-kereskedésében kapható. 12—4

Legszébb és legnagyobb művészi színvonalon álló
FÉNYKÉPEK
az alábbi leszállított arjegyzék szerint készítettnek a néhai **HEGEDÜS VILMOS** féle, és most **Hegedűs Cecília** tulajdonát képező, 42 év óta fennálló **fényképészeti és festészeti műtermében,**
az új literárius templom atelleneben Weisz-udvar mellett:
3 drb. vitél fénykép 1 K 50 f. 3 drb. nagy makart fényk. 6 K.
6 „ „ „ 2 „ 50 „ 6 „ „ „ „ 10 „
12 „ „ „ 5 „ „ 12 „ „ „ „ 18 „
3 drb. Rabinet fénykép 4 Kor. 3 drb. szélesebb nagy makart fényk. 8 K.
6 „ „ „ 7 „ 6 „ „ „ „ 12 „
12 „ „ „ 12 „ 21 „ „ „ „ 20 „
Pégi és új fényképek után a legszébb fénykép nagyítások szintén leszállított árban készítettnek.
Borultidőben is a legsikerültebb felvételek eszközölhetők.

I. tized 698. sz. ház eladó —
Értekezhetni ugyanott a hely zinen, vagy pedig a „Szentés és Videke” nyomdában.

1 KORONÁS
heti betétes részjegyek már jegyezhetők: Szentési Központi takarékpénztárnál.

Hirdetmény.
Fajtiszta bronz pulyka-kakasok és fehér félvér orpington, valamint félvér sárga orpington kakashok jutányosan kaphatók s megtekinthetők Bolyó közgyező házánál.

Kossuth Ferencz levele:

„Csuzos bántalmaknál az «INDASZESZ» bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szivesnekem három üveg felküldeni.»

KOSSUTH FERENCZ.

Szamos előkelőségek és orvosok igaz olják, hogy a törvényesen védett székel yhavasi

INDASZESZ

gyógyfűsósorszesz legjobb szernek bizonyult a testészmok edzésére, Udit és frisit Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyurókenő kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha influenza, tagszagattás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székel yhavasi «INDASZESZ» ősz sze nem tévesztendő közönséges sósorszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkivonatok, holott az «INDASZESZ» székel yhavasi gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyszer. Egy üveg székel yhavasi «INDASZESZ» fölér 10 üveg közönséges sósorszeszszel.

A törvényesen védett székel yhavasi «INDASZESZ» kapható minden gyógyszerertárban valamint Eisler Lajos, Schultz István, Ausländer Jenő, Balogh András Szépe Károly szentesi cégéknél. 3—2.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy Dr. László Vilmos úr Kossuth-útcái házában, a mai kor igényeinek megfelelő

Bútorraktárt

rendeztem be, melyben a legolcsóbb árak mellett szereshetők be mindenemű bútorok.

Ugyanott elvállalom új vagy régi bútorok, ajtók, ablakok, rollók és szobapadlók átfestését, mázoló munkáját a legjutányosabb árak mellett, Szentesen, 1906. november hó.

Tisztelettel:

Birn Simon.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyult hálszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közzvényre, csuznál és meghűlések...
...nél, bedörzsölés képen használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá kell lenni és csak olyan üveget fogadjunk el amely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—50. K.1.40 és K.2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Öv különlegességek, valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Urrosítlag ajánlva! Föltétlen biztos

Ára koronaértékben tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10 12

Eddig felülmúlhatatlan eredeti amerikai újdonáság

„Silk Finish Nevertear“

Reklámtól finomsága és nyújthatósága folyán teljes biztonságot nyújt. — Ara tucatonként kor. 10—12. Bouts-americans (rövid mag-övszer), tucatonként 6, 8, 10. Női övszer »Pessarium oclusivum« Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ara 3—5 Valódi francia öv biztonsági szivacsok (sa fey-sponges) ára tucatonként 6—12 korona.

Uj! Auto vajon! spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női védő külsőlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ára 15 korona.

Öv! Ne engedje magát befolyásoltatn olcsóbb árúk által, mert csakis a valójában eredeti amerikai övszerek felelnek meg a célnak!!! 20—6

Havpaj kötök „DIANA öv“.

Haskötők (lógó has, köldök, sérv vagy gyomorhaj ellen) — (Női kiszolgálás.)

Gummi-görcsör harisnyák értágulás, dagadt láb és gyermekláb ellen. Mindennemű a betegápoláshoz és betegkényelemhez szükséges higiénikus eszközök eredeti gyári árak mellett.

Kérje igényt és bérmentve a legújabb kimerítő árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleti J. orvos-sebészeti mű- és kötszergyártó Alapítva 1878 Budapest, IV., Koronaherczeg-úca 27/21. hirdetésre hivatkozó gummiáru rendeléseknél 20 százalék árkedvezményben részesülnek.

Minden utánzat és netán = nyomás büntethető. =
Valódi a

Thierry-féle balszam

csakis a zöld apácavédjegyvel. Törvényesen védve. Régtől híres, fölülmúlhatatlan ésmészési zavarok, gyomorgörcs, kölika, katarus mellfájás, influenza stb. ellen. Ára: 12 kis, vagy 6 nagy üvegek, vagy 1 nagy Speciális üveg patenattárral 5 korona bérmentve.

Thierry Centifoliaoéscse általánosan ismert min: utólr-érhellen szer

minden, még oly régi seb, gyuladás, sérülés, abscessus és daganat ellen. Ára: 2 tégely 3 korona 60 fillér bérmentve. Széküldi csakis előleges fizetés vagy utánvét mellett

Thierry A. gyógyszerész Pragrada,

Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Eredeti köszönőiratok ezreit tartalmazó röpirat ingyen és bérmentve.
Raktár Budapest: Török József és Dr. Egger Leó
L. Lugoson Vértés L. gyógyszerertárban. 50—35

Méltóságos Báro Maasburg Kornél úr Fábiansébestyáni birtokánlevő akácfa-alé

eladó.

Értesítést ad

Dr. Sinóros Sándor, ügyvéd.

Földbirtokra.

30000 koronáig terjedőleg:

1000 korona költséson után egy évre fizetendő 49 kor 50 fill. ez összegben befoglaltatik nemcsak a kamat, de a tőke

törlesztése is. A költsé barnírók visszarizelhető, és teljes névertékben levonás nélkül folyosítatik. — Tessék bizalommal hozzáim fordulni. HEGEDÜS, postamester, a városkereszt mellettlévő Balogh szerszabó házában. 1.—

Hódmezővásárhelyen.

Mindenki rendeljen

egy öt kilogramos posta adat — próbaképen — a következő tartalommal:

1 liter va lódi angol TEARUM 1 ft. 20. kr.

1 kis üveg tea-ízestő VANILIA 15 kr.

1/8 kg-os doboz eredeti chinai TEA* 1 ft.

1 kg. oltott nem-fajú pörkölt KAVÉ** 1 ft. 40. kr.

1 nagy üveg (bármilyen***) természetes LIKÖR 60 kr.

1/2 kg os doboz vegyes angol tea-SÜTEMÉNY 65 kr.

Összesen 5 ft. 30 kr. ért utánvét mellett:

Kereskedelmi Árúcsarnok

Budapest, VIII. Baross-úca 110.

*) Közvetlen behozatal Chinából, filai aratás.
**) Közvetlen behozatal a nyugatindiai térségekből.
***) Csakzokörte, vanília, megyszesz, fodormenta, köményes, rostoschin v. gyomorerősítő nővény likör.

Kérjük árúink valódiságáról és jószágáról egy próbával meggyőződni. — Értés a csomagolás ingyen! — A postaköltség a rendelőt terheli. — Expedíciós naponta háromszor.

Árúink bármelyikéből tetszészerinti mennyiséget is szállítunk! 13—1